

Xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn thương tích cho học sinh trong các cơ sở giáo dục phổ thông

Hoàng Ngọc Sơn*, Trần Phước*, Nguyễn Duy Khánh*

*ThS. Trường Cao đẳng Sư phạm Thừa Thiên Huế

Received: 5/02/2024; Accepted: 15/02/2024; Published: 20/02/2024

Abstract: Implementing and building safe schools and preventing accidents and injuries for students is one of the mandatory regulations for general education establishments today in Circular No. 18/2023/TT-BGDĐT dated October 26, 2023, of the Minister of Education and Training on guiding and building safe schools and preventing accidents and injuries in general education establishments and continuing education establishments. Through the process of approaching general education institutions in recent times, with this article, we propose several contents and measures to help general education institutions implement and build schools. safety, accident, and injury prevention for students by the educational development needs and practical conditions of schools and localities in the current period.

Keywords: Safe schools; injury prevention; Safe students, educational facilities.

1. Đặt vấn đề

Thực hiện, xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn thương tích cho học sinh là một trong những quy định bắt buộc đối với các cơ sở giáo dục phổ thông hiện nay, để học sinh được sống và học tập trong một môi trường an toàn. Chính vì vậy, việc thực hiện và xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích trong các sở giáo dục là công việc trọng tâm, thường xuyên của mỗi nhà trường, được ưu tiên triển khai phù hợp với nhu cầu phát triển giáo dục và điều kiện thực tiễn của nhà trường, địa phương. Bên cạnh sự tham gia tích cực của chính quyền địa phương và cộng đồng; bài viết cũng đề xuất một số biện pháp dựa trên vai trò người học, giáo viên, nhân viên, cán bộ quản lý và cha mẹ học sinh là những tác nhân quan trọng trong việc thực hiện và xây dựng được trường học an toàn, phòng chống tai nạn thương tích cho học sinh trong giai đoạn hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Nội dung xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích

Một là: Các cơ sở giáo dục cần bảo đảm an toàn về cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện, tài liệu, học liệu dạy học phục vụ hoạt động giáo dục của nhà trường.

a. Về cơ sở vật chất của các cơ sở giáo dục phải bảo đảm:

- Có khuôn viên, cổng trường, biển tên trường, tường rào, sân vườn, cây xanh bảo đảm an toàn, vệ sinh, phù hợp cảnh quan, môi trường thân thiện;

- Có sân chơi, bãi tập, khu để xe phù hợp và thân thiện với người học;

- Có công trình vệ sinh, nước sạch và các công trình xây dựng khác bảo đảm an toàn, thân thiện.

Về thiết bị dạy học của cơ sở giáo dục cần bảo đảm phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý lứa tuổi của người học;

b. Về tài liệu, học liệu dạy học phục vụ hoạt động giáo dục của nhà trường cần bảo đảm phù hợp với mục tiêu, nội dung chương trình giáo dục;

- Có tài liệu, học liệu về giáo dục đạo đức, lối sống, kỹ năng sống, giáo dục ý thức chấp hành pháp luật, phòng chống tai nạn thương tích, phòng chống xâm hại;

- Có hệ thống công nghệ thông tin kết nối Internet và website đáp ứng yêu cầu dạy và học; được kiểm soát chặt chẽ, bảo đảm nội dung an toàn, lành mạnh, phù hợp với độ tuổi người học.

Hai là: Bảo đảm an ninh, trật tự trường học; phòng, chống bạo lực học đường, tội phạm, tệ nạn xã hội; hướng dẫn người học tham gia môi trường mạng an toàn, lành mạnh, đúng quy định của pháp luật.

- Các cơ sở giáo dục hoạt động bảo đảm môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện. Bảo đảm an ninh trật tự; an toàn phòng, chống tai nạn, thương tích;

- Tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo, hoạt động giáo dục kỹ năng sống, hoạt động ngoài giờ chính khóa, hoạt động xã hội, từ thiện vì cộng đồng phù hợp với độ tuổi, đặc điểm sinh lý, tâm lý

của người học;

- Thực hiện công tác y tế trường học, công tác tư vấn, công tác trợ giúp người học;

Ba là: Giáo dục kiến thức, kỹ năng phòng, chống đuối nước; an toàn giao thông; phòng cháy, chữa cháy; ứng phó với thảm họa, thiên tai; phòng, chống ngã, va đập, điện giật và một số loại hình tai nạn thương tích thường gặp khác.

Nhà trường cần trang bị cho học sinh những kiến thức, kỹ năng trong phòng, chống đuối nước, các kiến thức, kỹ năng khi tham gia giao thông, kỹ năng trong phòng cháy, chữa cháy, kỹ năng trong việc ứng phó với thảm họa thiên tai, lũ lụt, mưa bão...

Bốn là: Bảo vệ và chăm sóc sức khỏe người học: phòng, chống dịch, bệnh học đường; bảo đảm an toàn thực phẩm; phòng, chống tác hại của thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá mới, rượu, bia và các chất gây nghiện khác.

Các cơ sở giáo dục hoạt động bảo đảm môi trường vệ sinh an toàn, phòng, chống dịch, bệnh học đường; bảo đảm an toàn thực phẩm; nghiêm cấm việc sử dụng thuốc lá và các sản phẩm thuốc lá dện tử, rượu, bia và các chất gây nghiện khác đối với học sinh.

Năm là: Thực hiện quy tắc ứng xử, quy chế dân chủ trong nhà trường; giáo dục sức khỏe tâm thần; thực hiện công tác tư vấn tâm lý cho người học và công tác xã hội trong nhà trường.

- Xây dựng, công khai và thực hiện nghiêm túc bộ quy tắc ứng xử văn hóa trong cơ sở giáo dục có sự tham gia của người học;

- Thực hiện nghiêm túc quy quy chế dân chủ trong nhà trường.

- Có một đội ngũ tư vấn tâm lý cho người học tại trường.

2.2. Một số biện pháp xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích cho học sinh

2.2.1. Quản lý hoạt động xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích.

Trước hết, các trường cần ban hành, tổ chức thực hiện kế hoạch hoạt động theo từng năm và giai đoạn, gắn với kế hoạch giáo dục và phát triển của nhà trường; xác định cụ thể các nguồn lực triển khai, lộ trình thực hiện các tiêu chí trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích đảm bảo các điều kiện, nguồn lực cho hoạt động của nhà trường.

- Nhà trường cần xây dựng, tổ chức thực hiện quy chế phối hợp xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích giữa các tổ chức trong nhà trường; giữa nhà trường với cha mẹ học sinh, trong đó xác định rõ trách nhiệm của từng cá nhân, tổ chức liên quan.

- Xây dựng phương án phòng ngừa, xử lý trước, trong và sau khi xảy ra tai nạn thương tích trong nhà trường và phối hợp xử lý ở ngoài nhà trường; kế hoạch, phương án bảo đảm an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích cho người học khi nhà trường tổ chức hoặc phối hợp tổ chức hoạt động giáo dục ngoài nhà trường.

- Thiết lập kênh tiếp nhận thông tin và hệ thống ghi chép, theo dõi, giám sát diễn biến tình hình xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích của nhà trường.

- Tổ chức kiểm tra thường xuyên, định kỳ các hoạt động xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích trong nhà trường và việc chấp hành các quy định đối với người học, cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên.

2.2.2. Bảo đảm cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện, tài liệu, học liệu dạy học

- Nhà trường cần hoàn thiện cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện, tài liệu, học liệu dạy học, công trình nước sạch, nhà vệ sinh, công trình, thiết bị phục vụ hoạt động thể dục thể thao, vui chơi, giải trí của người học theo quy định của pháp luật.

- Thường xuyên kiểm tra, rà soát thường xuyên chất lượng cơ sở vật chất, thiết bị, phương tiện, tài liệu, học liệu dạy học, công trình nước sạch, nhà vệ sinh, công trình, thiết bị phục vụ hoạt động thể dục thể thao, vui chơi, giải trí của người học để khắc phục nguy cơ gây tai nạn thương tích hoặc báo cáo cơ quan có thẩm quyền giải quyết.

2.2.3. Tổ chức hoạt động truyền thông

- Khai thác, sử dụng các tài liệu truyền thông về xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích; bảo đảm chuẩn hóa về nội dung, đa dạng về hình thức, phương pháp truyền thông, chú trọng ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng mạng xã hội và các phương tiện thông tin khác phù hợp.

- Tổ chức thực hiện truyền thông theo chuyên đề, đợt cao điểm; cảnh báo thường xuyên về nguy cơ, cách phòng, chống tai nạn thương tích thường xảy ra như đuối nước, tai nạn giao thông, bạo lực và tai nạn thương tích khác.

- Thiết lập và sử dụng hiệu quả kênh thông tin như hộp thư góp ý, số điện thoại đường dây nóng và các hình thức phù hợp khác để thu thập thông tin và cảnh báo, ngăn chặn nguy cơ gây tai nạn thương tích; đa dạng các hình thức trao đổi thông tin với cha mẹ học sinh, cơ quan, đoàn thể, tổ chức tại địa phương về tuyên truyền, phối hợp giáo dục phòng, chống tai nạn thương tích cho người học.

- Tăng cường tổ chức tuyên truyền về những gương

việc tốt, kinh nghiệm, mô hình tốt trong xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích.

- Phát huy vai trò nêu gương của cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên nhà trường trong việc thực hiện quy tắc ứng xử, quy chế dân chủ ở cơ sở, phòng, chống bạo lực học đường.

2.2.4. Tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên

- Trước tiên cần đánh giá nhận thức, kiến thức, kỹ năng về giáo dục phòng, chống tai nạn thương tích của cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên nhà trường để xây dựng kế hoạch tập huấn, bồi dưỡng phù hợp với từng đối tượng.

- Tổ chức tập huấn nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ đối với cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên nhà trường về các nội dung xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích, kỹ năng sơ cấp cứu ban đầu, trong đó chú trọng đội ngũ nhân viên y tế trường học, giáo viên giáo dục thể chất, giáo viên chủ nhiệm, giáo viên phụ trách công tác tư vấn tâm lý, công tác xã hội, công tác Đoàn, Đội.

- Tổ chức tập huấn giáo viên về nội dung, phương pháp giáo dục tích hợp, lồng ghép nội dung giáo dục về trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích trong các môn học, hoạt động giáo dục.

2.2.5. Giáo dục kiến thức, kỹ năng bảo đảm an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích cho người học

- Nhà trường cần thực hiện giáo dục lồng ghép, tích hợp các nội dung xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích trong các môn học và hoạt động giáo dục.

- Giáo dục kiến thức, kỹ năng về bảo đảm an ninh, trật tự an toàn xã hội; phòng, chống bạo lực học đường, tội phạm, tệ nạn xã hội trong nhà trường, cộng đồng và trên môi trường mạng.

- Giáo dục kiến thức, kỹ năng về phòng, chống đuối nước, chú trọng kỹ năng bơi, kỹ năng an toàn trong môi trường nước; phối hợp với gia đình, chính quyền, cơ quan, tổ chức, cá nhân trong quản lý, tổ chức dạy bơi an toàn, phòng, chống đuối nước cho người học trong cộng đồng.

- Giáo dục kiến thức, kỹ năng về an toàn giao thông và phối hợp với gia đình trong việc giám sát thực hiện việc bảo đảm an toàn giao thông cho người học trong cộng đồng.

- Giáo dục kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy, bảo vệ môi trường, ứng phó với thảm họa, thiên tai, phòng, chống tai nạn thương tích khác như ngã, va đập, điện giật, bỏng, ngộ độc, động vật tấn công.

- Tổ chức các tổ, đội, nhóm, câu lạc bộ giúp người học chủ động thực hiện một số hoạt động, chuyên đề rèn luyện kỹ năng phòng, chống tai nạn thương tích trong nhà trường và hỗ trợ nhau trên đường đi học, trong gia đình và cộng đồng.

2.2.6. Phối hợp với các cơ quan, tổ chức, cá nhân

- Đề xuất với cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương trong việc chỉ đạo, ban hành, tổ chức thực hiện cơ chế phối hợp giữa nhà trường, chính quyền và các tổ chức đoàn thể trong công tác xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích cho người học trên địa bàn và phối hợp quản lý, giáo dục người học tại cộng đồng dân cư trong thời gian nghỉ học, nghỉ hè.

- Phối hợp tổ chức kiểm tra, cảnh báo, ngăn chặn, loại bỏ các nguy cơ gây đuối nước, tai nạn giao thông, bạo lực và một số tai nạn thương tích khác của người học tại cộng đồng.

- Tăng cường huy động các nguồn lực, sự tham gia của cơ quan, tổ chức, cá nhân trong công tác giáo dục kiến thức, kỹ năng bảo đảm an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích cho người học và tập huấn chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ giáo viên.

3. Kết luận

Việc thực hiện và xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích trong các sở giáo dục chính là nhằm góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động GD toàn diện của nhà trường. Vì vậy, mỗi cơ sở giáo dục cần quán triệt nhận thức đầy đủ về việc thực hiện và xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích cho học sinh.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), *Quyết định 4458/QĐ-BGDĐT ngày 22 tháng 08 năm 2007 của Bộ GD&ĐT quy định về xây dựng trường học an toàn, phòng chống tai nạn, thương tích trong trường phổ thông*, Hà Nội.

2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2023), *Thông tư số 18/2023/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 10 năm 2023 về việc hướng dẫn xây dựng trường học an toàn, phòng, chống tai nạn thương tích trong cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên*, Hà Nội.

3. Thủ Tướng (2021), *Quyết định 1248/QĐ-TTg ngày 12/7/2021 của Thủ Tướng về việc phê duyệt Chương trình phòng, chống tai nạn, thương tích trẻ em giai đoạn 2021 – 2030*. Hà Nội.

4. Chính Phủ (2017), *Nghị định số 80/2017/NĐ-CP ngày 17/7/2017 của Chính phủ quy định về môi trường giáo dục an toàn, lành mạnh, thân thiện, phòng, chống bạo lực học đường*, Hà Nội.